

Po zavíračce je tu strašná nuda.

STÁLÁ EXPOZICE

Aspoň si tu můžeme uklidit.

A to tady budeme viset nejmíň pět let!

HURÁ DO GALERIE

Průvodce světem výtvarného umění pro děti

Pavčina Pitrová
Ilustrovala Kateřina Perglová

Ach jo, radši bych někde klusal...

To mi povídej!

FRAGMENT

Hurá do galerie

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Pavína Pitrová
Hurá do galerie – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

HURÁ DO GALERIE

Průvodce světem výtvarného umění pro děti

HURÁ DO GALERIE

Průvodce světem výtvarného umění pro děti

Pavína Pitrová

Ilustrovala Kateřina Perglová

FRAGMENT

*Jáchymovi, Jasmínce, Jonášovi, Vojtovi, Julince, Barunce,
Františce, Matějovi, druhé Julince a všem dětem,
které se nebojí umění.*

Velké díky Martě Ch.

ÚVOD

Dobrý den, děti, vítáme vás v naší galerii. Jsme rádi, že jste se nebály, otevřely těžká vrzající vrata se starou, mosaznou klikou a vstoupily. Někdy si lidé myslí, že neumí malovat ani kreslit a že nerozumí tomu, co je na obrazech vystavených v galerii. Proto vrata ani neotevřou. Domnívají se, že když neznají žádné malíře ani sochaře, není pro ně galerie vhodným místem k návštěvě. Také mají obavy, že nebudou vědět, co si o obrazech myslet a jak se v galerii vlastně chovat. Možná právě přemýšlíte, zda nějakou galerii ve vašem městě máte, případně si nejste jistí, zda jste byli v galerii nebo v muzeu. Nemyslete si, galerii si s muzeem často spletou i dospělí. Přitom taková galerie je rozhodně zajímavé místo. Pokud jste už v některé byly, dáte mi za pravdu. Jestliže ne, po přečtení této knížky tam určitě zajděte! Uvidíte, že nebudete litovat.

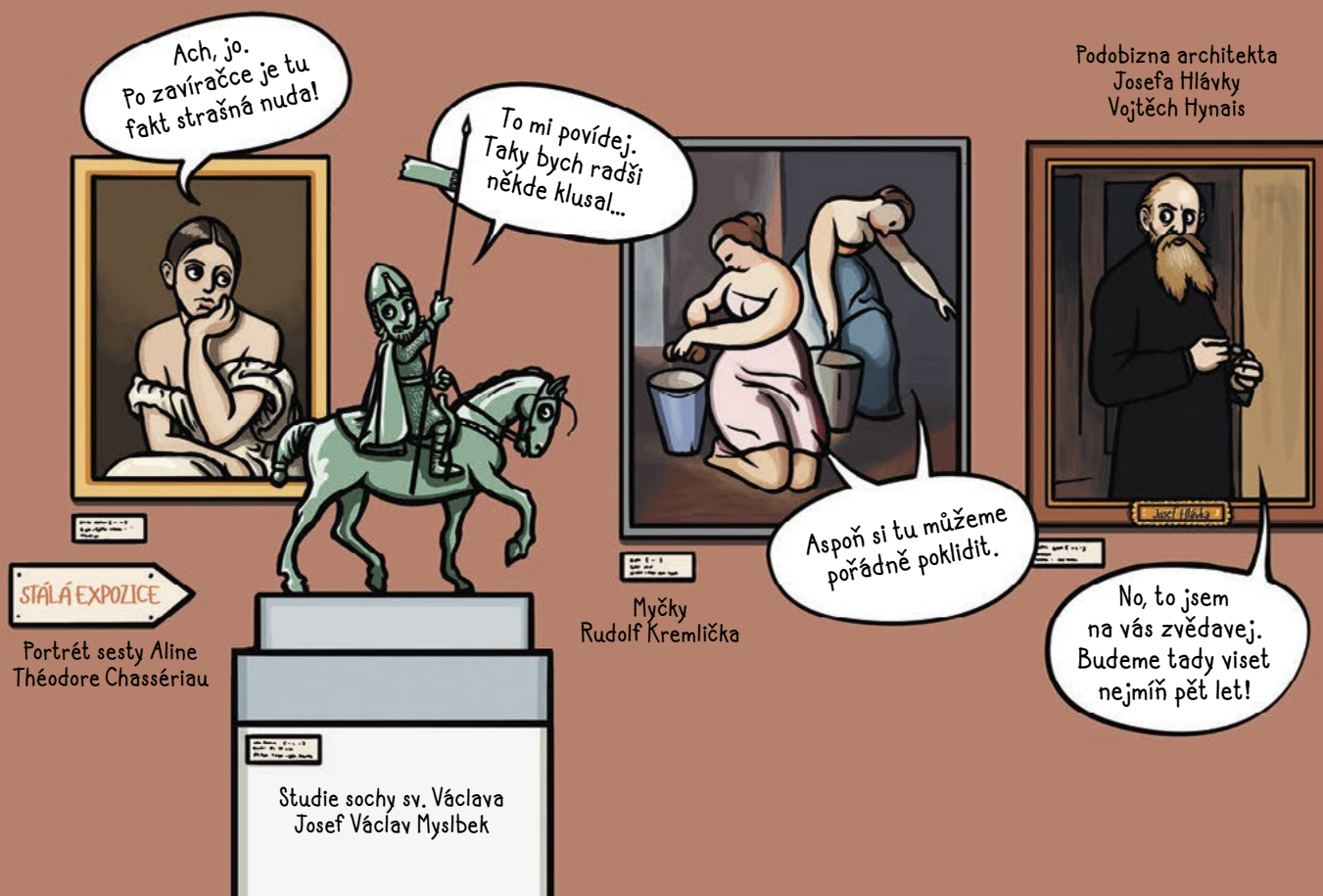
TA je zkratka pro TVOŘIVOU AKTIVITU. Najdete ji téměř v každé kapitole a můžete si díky ní vyzkoušet vytvořit své vlastní dílo.

CO JE TO GALERIE?

Galerie je budova, ve které si můžete prohlédnout umělecká díla. Vidět zde můžete obrazy, obrazy, sochy, fotografie, ilustrace a různé objekty. Jsou to díla velmi cenná a mají vysokou uměleckou hodnotu. Asi vás napadne proč. Především proto, že se jedná o originály. **Originál** je předmět, který je jen jediný na světě. Proto je tak vzácný. I vy sami jste originálem. Nikdo stejný na světě není. Galerie proto musí o svá díla pečovat, aby zůstala zachována i pro další generace, pro vaše děti a děti jejich dětí.

V domech umění, jak se také galeriím říká, jsou vystavována umělecká díla vlastní nebo vypůjčená. Vlastní díla najdete většinou ve stálé expozici a ta vypůjčená musí galerie po skončení výstavy, trvající třeba tři měsíce, vrátit. Vypůjčit si je může od ostatních galerií, od sběratelů umění nebo od lidí, kterým patří.

Možná už chvilku přemýšlíte nad tím, co znamená slovo **expozice**? Složitě slovo s jednoduchým významem. Expozice je prostě výstava. Někdy označuje také sál nebo prostor, v němž výstava probíhá. Uměleckým dílem může být také poezie (báseň), hudební skladba, film, zajímavá budova... Ty se však v galeriích běžně nevystavují nebo se vystavit ani nedají.

Jurkovičova vila
v Brně

Co ještě může být galerie?

Galerie znamená v původním významu slova *chodbu*. Galerie v domě nebo v bytě je otevřený prostor, která vás dovede třeba na dvůr nebo do dalších místností.

Galerie ale může být také nákupní. To je obchodní centrum, kde pořídíte téměř vše, co potřebujete k běžnému životu.

Galerii najdete také v mobilním telefonu. Ale s jinými obrázky, než o kterých se za chvíli dočtete.

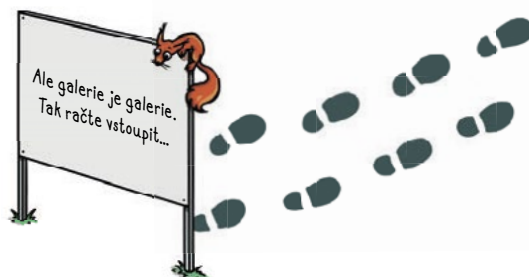
Výstavy se ovšem nekonají jen v domech umění, ale také v parcích, bankách, kavárnách nebo knihkupectvích. Díky tomu se s uměním může setkat úplně každý.

Výstavní panely
v parku

*Nakresli, co bys chtěl vidět
na výstavním panelu ty.*

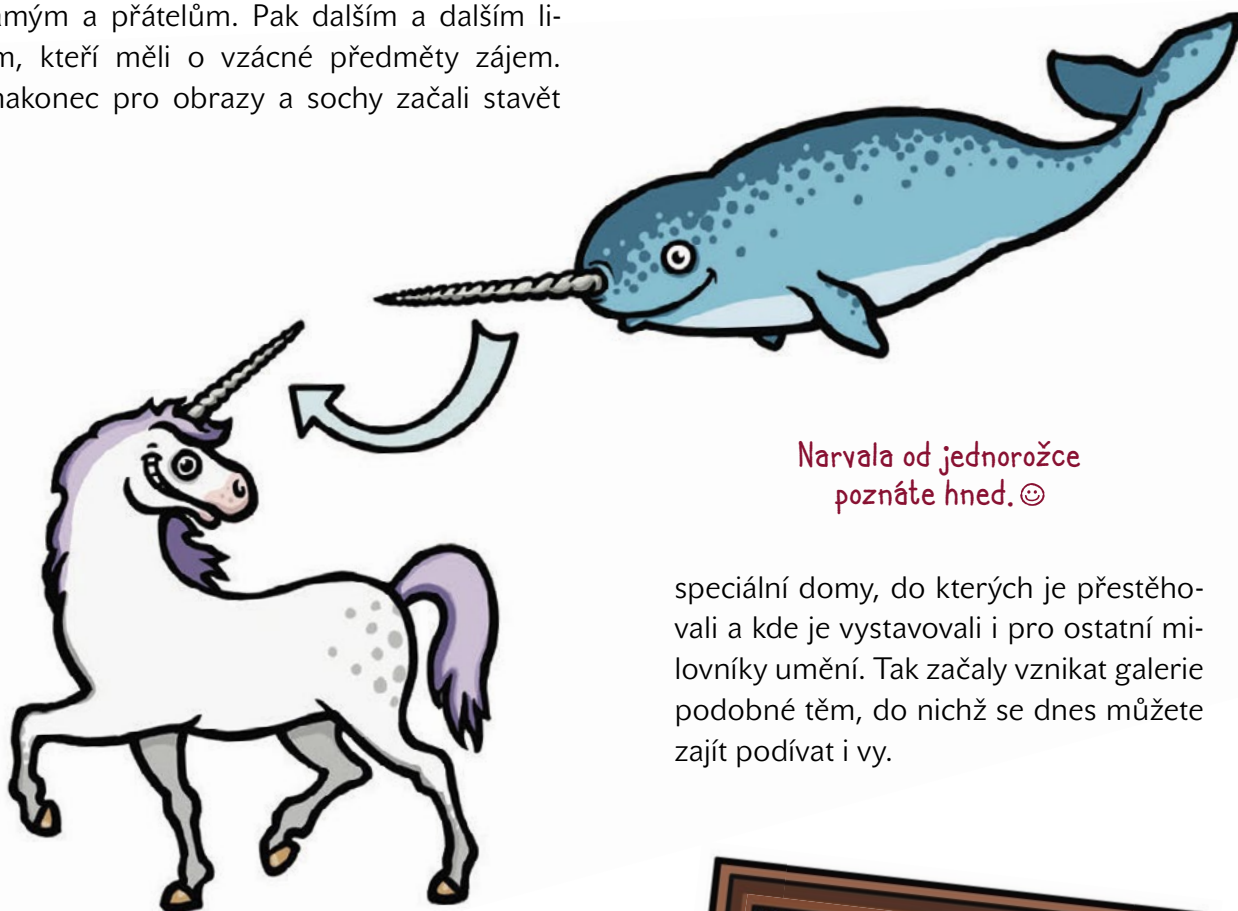
JAK GALERIE VZNIKLY?

Galerijní domy, které známe dnes, nejsou tak staré, jak by se mohlo zdát. Často jsou ale umístěné v historických budovách či zajímavých domech, a proto máme pocit, že ve městě existovaly už od pradávna. Obrazy a sochami si v dávné době zdobili své domovy hlavně majetní lidé. Pánovníci, šlechtici či bohatí měšťané, kteří měli dostatek peněz na to, aby si později zařizovali vlastní obrazárny a kabinety kuriozit. **Obrazárna** byla místnost plná soch a obrazů visících na všech čtyřech stěnách od stropu až dolů k podlaze.

V pokoji zvaném **kabinet kuriozit** byste kromě obrazů a soch viděli ještě různé zajímavé předměty jako například hrací hodiny, cizokrajné kameny, model létající lodě, mořské lastury nebo také roh jednorozce. Že jednorozec ve skutečnosti neexistuje? To nevádí. V dřívějších dobách lidé věřili v nadpřirozené bytosti. A zub narvala se dá jednoduše zaměnit za roh bájného jednorozce s léčivými účinky. Co myslíte?

Až později začali sběratelé umění své sbírky veřejně vystavovat. Nejprve je ukazovali svým známým a přátelům. Pak dalším a dalším lidem, kteří měli o vzácné předměty zájem. A nakonec pro obrazy a sochy začali stavět

Narvala od jednorožce poznáte hned. 😊

speciální domy, do kterých je přestěhovali a kde je vystavovali i pro ostatní milovníky umění. Tak začaly vznikat galerie podobné těm, do nichž se dnes můžete zajít podívat i vy.

Kdo je to patron?

V minulosti bylo běžné, aby každé povolání mělo svého **patrona**, většinou svatého. Jakéhosi neviditelného ochránce, pomocníka a strážce. U malířů, ale i lékařů a spisovatelů jím je svatý Lukáš, který sepsal důležité svědectví o životě a smrti Ježíše Krista. Říká se také, že namaloval úplně první portrét Panny Marie.

Spočítejte, kolik obrázků a obrazů máte doma.

Co jsou to atributy?

Svatí bývají velice často zobrazováni na obrazech nebo sochách v kostelích, kapličkách, na mostech a kašnách... Svatého Lukáše poznáte podle knihy, kterou drží v ruce, společně s brkem na psaní, s nímž bývá nejčastěji spojován. Někdy jej doprovází okřídlený býk.

Těmto předmětům, díky kterým jednotlivé svaté rozeznáme, se říká **atributy**.

I když je to již hodně dávno, kdy svatý Lukáš žil (zemřel v 80. letech našeho letopočtu), dochovala se jeho lebka a její část je dokonce součástí Svatovítského pokladu na Pražském hradě. Tak významného patrona mají umělci!

Červené šipky v obrázku směřují k atributům svatého Lukáše. Nahoře ve žlutém kruhu je býk, na podstavci leží pero a v ruce drží knihu.

Svatí a jejich atributy

Atributem svatého Václava, o kterém se za chvíli dočtete, je přilbice, která chrání jeho hlavu. V knížce ho najdete několikrát, tak si jí určitě všimněte. Papež svatý Řehoř má jako atribut také knihu a pero. Jeho obrázek najdete na straně 24. Od svatého Lukáše se liší tím, že má na hlavě papežskou příkrývku hlavy, zvanou mitra.

Svatý Lukáš, Codex Aureus
Neznámý autor

CO VŠECHNO PATŘÍ DO GALERIE?

V galerii určitě uvidíte obrazy, sochy, objekty, instalace, fotografie, videa, a možná uslyšíte i různé zvuky.

Pokuste se přiřadit k jednotlivým obrázkům s čísly, o jaký druh umění se jedná (obraz, socha, ...).

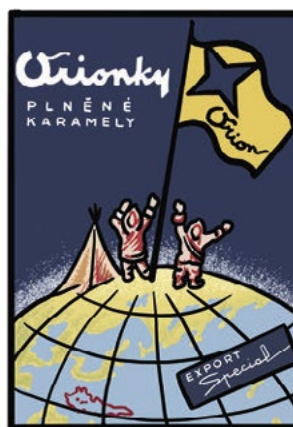
1) U nás v Kameničkách
Antonín Slavíček

2) Ifigenie
Olbram Zoubek

3) Zátíší
Josef Sudek

4) Reklama na karamely Orion
Zdeněk Rykr